

Europska
komisija

Kratki vodič

o euru

0 euru

Euro je rođen 1999. Najprije se pojavio na platnim listama, računima i fakturama. Novčanice i kovanice eura našle su se prvi put na šalterima europskih banaka, u europskim blagajnama, novčanicima i džepovima 1. siječnja 2002. Time je obilježen još jedan velik korak prema europskoj ekonomskoj integraciji, putovanju koje je počelo osnivanjem Europske ekonomske zajednice 1957.

Prije i sada — koraci prema euru

1957.

Osnovana je Europska ekonomska zajednica koja je otvorila zajedničko tržište s ciljem sve slobodnijeg kretanja robe, ljudi, usluga i kapitala među državama članicama.

Zajedničko tržište raste i širi se, ali trgovina je otežana optjecajem brojnih valuta.

1992.

Ugovorom iz Maastrichta odlučeno je da će Europa imati jaku i stabilnu jedinstvenu valutu za 21. stoljeće.

1999.

Euro je plasiran kao „virtualna” valuta.

2002.

Stigao je euro — oko 8 milijardi novčanica i 38 milijardi kovanica eura pušteno je u optjecaj.

Proširenje europodručja, kojim je stvoreno drugo najveće gospodarstvo u svijetu, proces je koji još traje.

Koji je cilj?

Cilj eura i **Ekonomске i monetarne unije (EMU)** jest omogućiti našim gospodarstvima da budu djelotvornija i učinkovitija te da u konačnici Europljanima ponude više radnih mjesta i veće blagostanje.

Euro izbliza

Znak je eura €.

Izgled novčanica eura zajednički je svim državama članicama europodručja.

Novčanice eura sadržavaju razna sigurnosna obilježja. Dobro ih pogledajte i provjerite sami!

Jedna je strana kovanica eura uvijek jednaka, a druga strana sadržava elemente specifične za pojedinu zemlju.

Euro u svijetu

Mogli biste se iznenaditi kad saznate kako je lako putovati s eurom! Koristi se na Karibima (Guadeloupe, Martinique i Sveti Bartolomej), u Indijskom oceanu (Mayotte i Réunion) i Atlantskom oceanu (Azori, Kanarski otoci, Madeira i Sveti Petar i Mikelon), kao i u Ceuti i Melilli na sjevernoj obali Afrike te u Francuskoj Gvajani u Južnoj Americi. Upotrebljava se i kao nacionalna valuta u Monaku, San Marinu, Vatikanu i Andori, a na Kosovu i u Crnoj Gori kao *de facto* valuta.

Prednosti eura

Posljednjih se godina euro suočava s dobro nam poznatim izazovima. Zbog dužničke krize otkrivene su slabe točke koje treba pažljivo proučiti i riješiti. Kao posljedica toga ojačan je okvir za postojanje Ekonomske i monetarne unije (EMU).

Iako je važno razmišljati o problemima gospodarskog upravljanja, ne bismo smjeli zaboraviti ogromne prednosti koje je euro donio Europi, njezinim građanima i poduzećima.

Koje su pogodnosti za građane?

Veći izbor, bolje cijene

Tržišno je natjecanje između trgovina i dobavljača veće. To znači da imamo koristi od nižih cijena i da se povećanja cijena drže pod kontrolom.

Prekogranična je kupovina jednostavno lakša!

Na europodručju ne moramo izračunavati tečaj valute. Sada možemo jasno uspoređivati cijene i imamo veći izbor.

Stabilna valuta

Stopa inflacije na europodručju svake godine od uvođenja eura iznosi oko 2 %. Izuzetno je stabilna i niska u usporedbi sa stopom od 20 % (a ponekad i višom) koju su iskusile neke zemlje EU-a 1970-ih i 1980-ih.

Jeftinije i lakše putovanje

Kad putujemo u europodručju, život nam je lakši nego što je bio — ne moramo mijenjati novac i time ne plaćamo mjenjačke provizije.

Osim toga, euro se lako mijenja u mnogim zemljama izvan europodručja. Procjenjuje se, u smislu vrijednosti, da je između 20 % i 25 % novčanica eura u optjecaju izvan europodručja.

Koje su poslovne pogodnosti?

Jednostavno:
niže kamatne stope =
više ulaganja

- Niskom inflacijom održavaju se niske kamatne stope.
- Tvrtnice mogu jeftinije pozajmljivati novac za ulaganja, na primjer, u nove strojeve ili istraživanje i razvoj.
- Novi proizvodi, nove usluge i veća proizvodnost.
- Gospodarski rast i više boljih poslova.

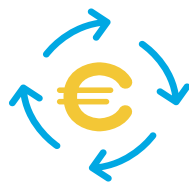
Gospodarskom stabilnosti potiče se dugoročno planiranje

Danas su europske tvrtke u boljem položaju za dugoročna ulaganja. Kamatne su stope stabilne pa je lakše predvidjeti hoće li od svojih ulaganja ostvariti dobit.

Nižim rizicima i smanjenim troškovima potiče se prekogranična trgovina i ulaganje

U prošlosti je trgovina između zemalja EU-a podrazumijevala brojne valute s promjenjivim tečajevima. Da bi se oduprla ovom riziku, trgovačka su društva obično u inozemstvu prodavala po višim cijenama, čime se obeshrabrila trgovina. Tog rizika više nema.

Osim toga, trgovanje na jedinstvenom tržištu na kojem se rabi ista valuta jednostavno je djelotvornije od trgovanja na više tržišta uporabom brojnih valuta. Prije eura trošak mijenjanja valuta u EU-u procjenjivao se na 20 - 25 milijardi € godišnje. Ti su troškovi sada nestali iz europodručja.

Koje su pogodnosti za Europu

Integriranija financijska tržišta

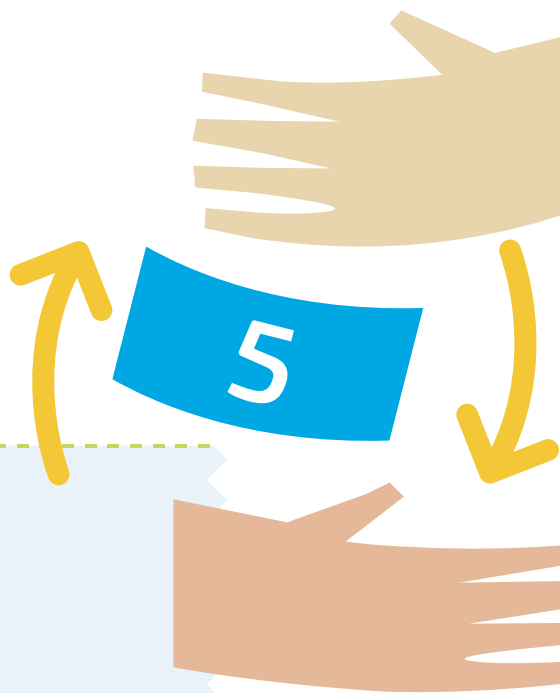
Ekonomskom i monetarnom integracijom omogućuje se investicijskom kapitalu da dođe tamo gdje se može najdjelotvornije koristiti. Zahvaljujući proširenom financijskom tržištu europodručja, koje je propisno regulirano i nadzirano, više je investicijskog kapitala dostupno, što omogućuje ulagačima da prošire raspon rizika.

Europodručje je prisutnije na međunarodnoj razini

Veliki dionici svjetske ekonomije sastaju se u međunarodnim skupinama, kao što su Međunarodni monetarni fond (MMF) i G7/G20, da bi unaprijedili stabilnost svjetskih tržišta. Euro je sada druga svjetska valuta po važnosti nakon američkog dolara. Kao jedno od najvažnijih ekonomskih područja na svijetu, EU ima veći utjecaj u svijetu.

Lakša međunarodna trgovina

Euro se sve više koristi za međunarodne trgovinske transakcije zbog njegove jakosti i dostupnosti te zbog povjerenja koje ulijeva. Time se tvrtkama u europodručju omogućuje plaćanje i primitak uplata u euru, što ih čini manje osjetljivima na promjene valuta u svijetu i olakšava trgovanje našim partnerima.

Pogodnosti od eura: sažetak

EMU-om i eurom dobivamo:

- stabilnu valutu
- nisku inflaciju i niže kamatne stope
- transparentnost cijena
- ukidanje troškova pri promjeni valuta
- integriranija financijska tržišta s odgovarajućim reguliranjem i nadziranjem
- bolje ekonomske rezultate
- okvir za zdravije javne financije
- veći utjecaj EU-a u svjetskom gospodarstvu
- lakšu međunarodnu trgovinu
- opipljiv simbol europskog identiteta

Mitovi o euru: razmislite ponovno

Mit o euru: euro je prouzročio rast cijena

Smanjenjem inflacije i povećanjem konkurencije, euro zapravo čini život jeftinijim! Naime, podaci o potrošačkim cijenama pokazuju da je uvođenjem eura u prosjeku prouzročeno manje povećanja cijena nego što se misli, a opći učinak na cijene bio je neznatan (jednokratni učinak između 0,1 i 0,3 % u 2002.).

Mit o euru: euro znači neželjeni gubitak nacionalnog suvereniteta

Kada zemlja uvede euro, dio suvereniteta postaje zajednički, jer vlade moraju uskladiti svoje ekonomske politike i kontrolirati troškove. U današnjem globaliziranom svijetu nacionalni je suverenitet relativan pojam. Usklađivanjem svojih politika vlade, zapravo, mogu ostvariti veći utjecaj i moć u području gospodarstva.

Činjenice i brojke

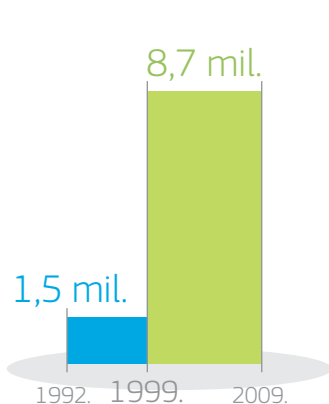

Za potrebe uvođenja eura pušteno je u optjecaj 38 milijardi eura u kovanicama. To je tada iznosilo oko 124 eura po osobi u europodručju.

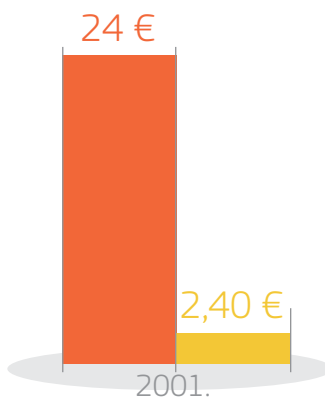
U prvom desetljeću nakon uvođenja eura 1999. stvoreno je oko 8,7 milijuna novih radnih mjesta u europodručju u odnosu na samo 1,5 milijuna u prethodnih sedam godina.

Prosječan je trošak prijenosa 100 € snižen s 24 € na 2,40 € od uvođenja prekograničnih plaćanja u euru 2001.

Od prosinca 2006. vrijednost novčanica i kovanica eura u optjecaju bila je općenito viša od vrijednosti američkog dolara u optjecaju.

Podrška stvaranju radnih mjesta

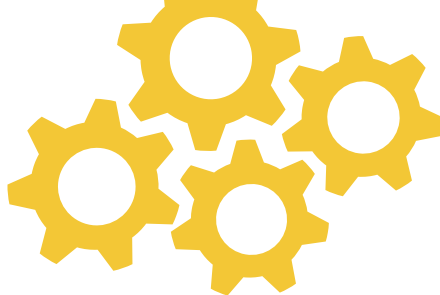

Smanjenje troškova prijenosa

Konkurentnost na svjetskoj razini

Pravila igre: uvođenje eura i upravljanje eurom

Zapreke na putu

Zbog nedavne financijske i dužničke krize otkriveni su nedostaci u okviru usklađivanja ekonomskih politika u EMU-u. Kao odgovor na to, EU je ojačao pravila i postupke putem kojih zemlje europodručja usklađuju svoje ekonomske i proračunske politike. Navedenim će se promjenama pružiti podrška našim gospodarstvima u oporavku od trenutne krize i pomoći u sprječavanju slične krize u budućnosti.

Uvođenje eura

Sve zemlje EU-a mogu uvesti euro. One koje to žele, međutim, moraju ispuniti određeni broj kriterija da bi pokazale da su njihova gospodarstva spremna imati euro kao svoju valutu. Tim se kriterijima za uvođenje ili konvergenciju ispituje jesu li javne financije na održivom putu u odnosu na mjerila na razini proračunskog deficita i javnog duga. Tako se pokušava osigurati i da su zemlje dostigle visoku razinu makroekonomske stabilnosti i konkurencije u smislu niskih stopa inflacije i dugoročnih kamatnih stopa te da imaju stabilan tečaj.

Osiguranje zdravih javnih financija za ostvarivanje uspjeha u europodručju

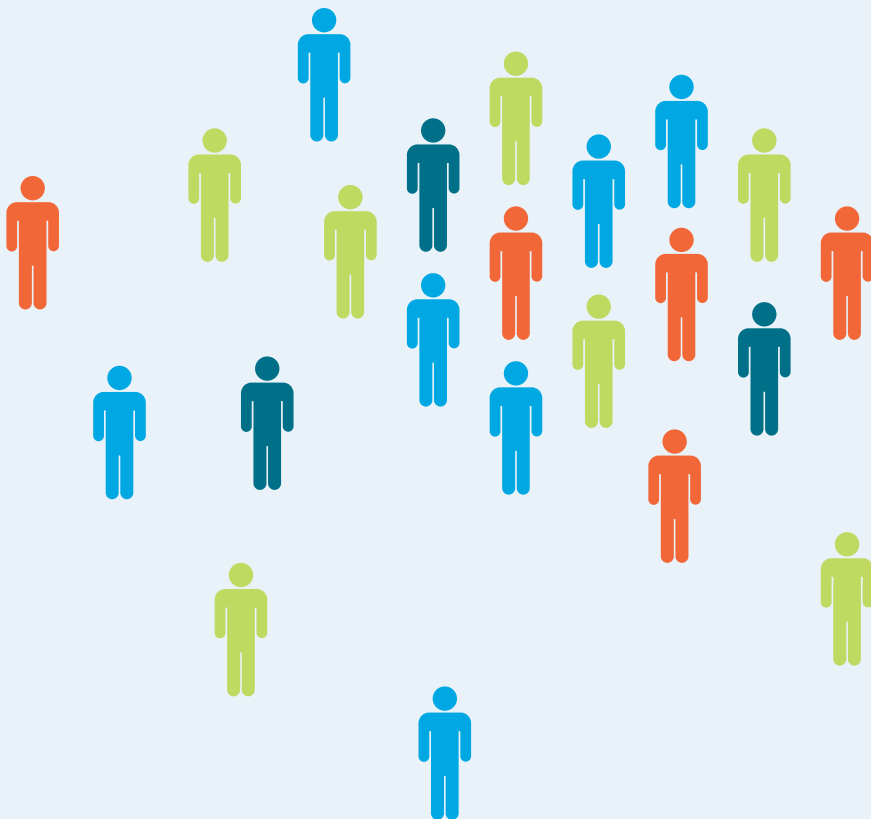
Euro nudi mnoge potencijalne pogodnosti, ali samo ako zemlje sudionice imaju stabilne gospodarske politike. Zato je članstvo u europodručju, od samog početka, povezano sa strogom obvezom izbjegavanja velikih i prekomjernih javnih deficita i održavanja javnog duga na održivim razinama. Navedena obveza održavanja zdravih fiskalnih politika nadzire se putem okvira poznatog pod nazivom Pakt o stabilnosti i rastu.

Taj je pakt znatno ojačan kao posljedica gospodarske krize. Vlade sada moraju Komisiji i ostalim zemljama europodručja dostaviti svoje nacрте planova proračuna na provjeru. Strogi mehanizmi nadzora uspostavljeni su da bi se provjerilo hoće li zemlje uistinu postići proračunske ciljeve koje su se sve zemlje europodručja obvezale ostvariti, a, ako je potrebno, mogu se odrediti i sankcije.

Osiguranje konkurentnosti i promicanje rasta

Zdrave javne financije nisu jedino rješenje za prosperitetno gospodarstvo u europodručju. Kriza je, također, ukazala na potrebu za novim pristupom reguliranju financijskih usluga i pomnom nadziranju razvoja financijskih tržišta. Uvedeni su novi instrumenti nadzora da bi se osiguralo da zemlje europodručja donesu gospodarske politike kojima se osigurava konkurentnost, promiče rast i stvaranje radnih mjesta. Bolje je spriječiti nego liječiti pa je, također, cilj ovih novih instrumenata nadzora spriječiti štetne balone na tržištu stambenim nekretninama.

Tko je tko?

Europska komisija

Komisija, a posebno njezina Glavna uprava za gospodarske i financijske poslove (DG ECFIN), prati gospodarsko stanje u cijelom EU-u i pomaže pri provedbi i daljnjem razvoju prethodno objavljenog zakonodavstva.

Europski parlament (EP)

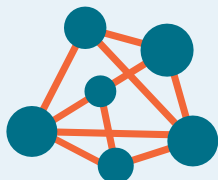
Europski parlament zakonodavno je tijelo ovog postupka. Sluša, razmatra i glasuje. Odlučuje zajedno s Vijećem ili daje svoje mišljenje o tome treba li provesti određenu politiku ili ne.

Europska središnja banka (ESB)

ESB je neovisna institucija EU-a koja donosi odluke o monetarnoj politici u europodručju s ciljem održavanja stabilnosti cijena.

ECOFIN i euroskupina

Radi se o sastancima Vijeća na kojima se donose paketi odluka. ECOFIN čine ministri financija svih država članica EU-a. Euroskupinu čine svi ministri financija država članica u europodručju.

- Države članice europodručja
- Države članice EU-a izuzete iz europodručja
- Države članice EU-a koje će tek uvesti euro

Više informacija:

Euro

www.ec.europa.eu/euro

Glavna uprava Europske komisije za gospodarske i financijske poslove

www.ec.europa.eu/economy_finance/index_hr.htm

Europska komisija

www.ec.europa.eu

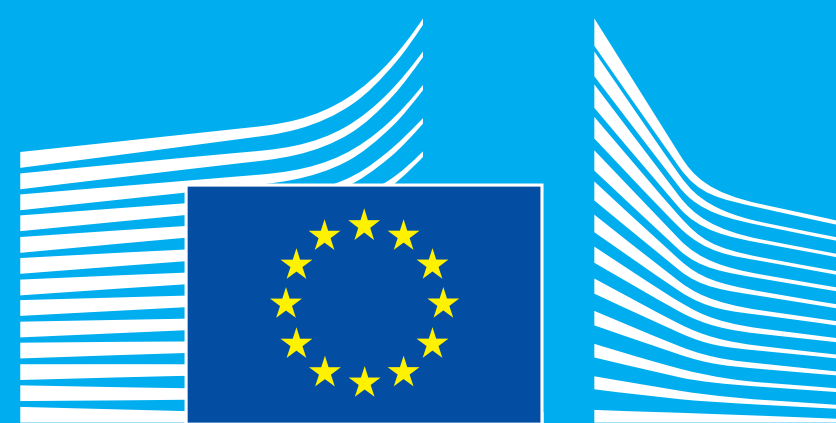
Europska središnja banka

www.ecb.eu

© Europska unija, 2015.

Umnožavanje je dopušteno uz navođenje izvora.

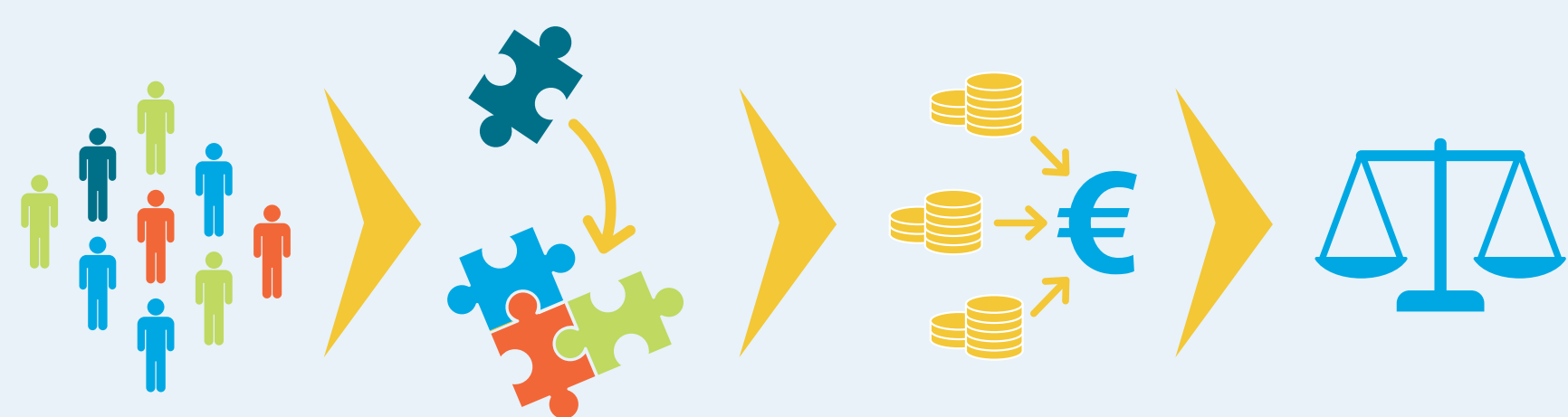
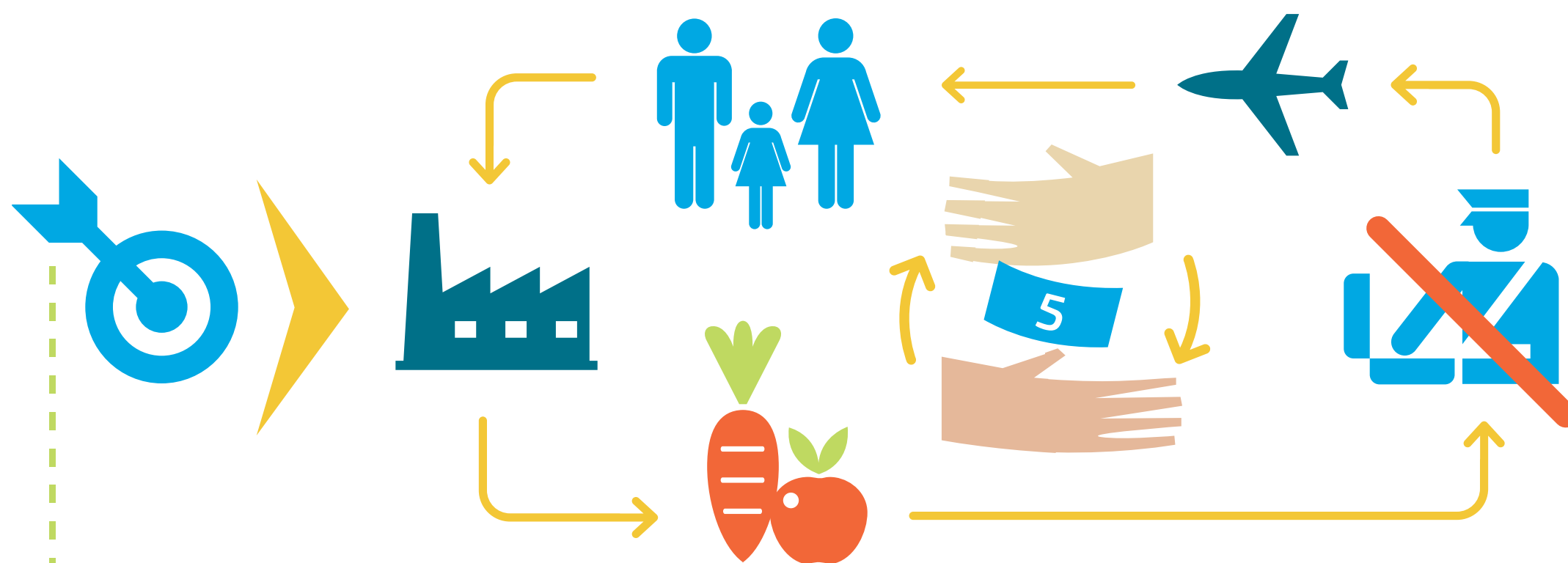
Europska komisija

Put prema euru — nastanak jedinstvene valute

1957.

Pripremanje budućnosti našeg zajedničkog tržišta

Osnivanjem Europske ekonomske zajednice 1957. stvoreno je zajedničko tržište i započela je europska integracija. To je omogućilo slobodnije kretanje robe, ljudi, usluga i kapitala, bez zapreka.

1992.

Zajedničko tržište postalo je stvarnost

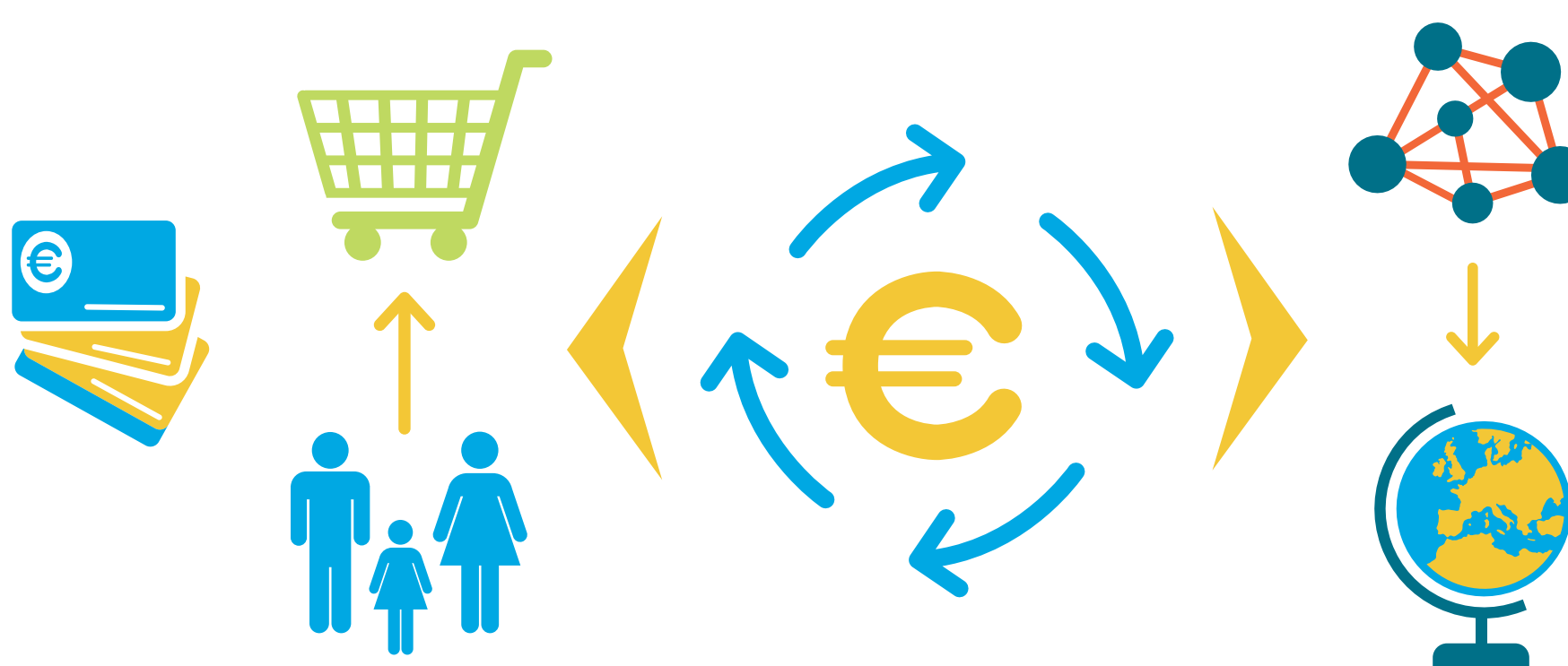
Budući da su razmjena i kretanje diljem Europe postali učestaliji, bilo je jasno da je jedinstveno tržište ograničeno mnogobrojnim valutama u optjecaju. Kako je srušena ta dodatna zapreka integraciji? Ugovorom iz Maastrichta iz 1992. odlučeno je da će Europa imati jaku i stabilnu jedinstvenu valutu za 21. stoljeće.

2002.

Euro je zaživio

Novčanice i kovanice eura našle su se prvi put na šalterima naših banaka, u našim blagajnama, novčanicima i džepovima 1. siječnja 2002. Od tada je europodručje raslo i donijelo opipljive pogodnosti sve većem broju građana i tvrtki.

Proširenje europodručja dinamični je proces koji još traje.

DANAS

Održavanje eura na dobrom putu

Oduvijek postoje kriteriji i pravila za uvođenje stabilnosti i sklada u gospodarstvo europodručja. Međutim, kao odgovor na određene slabe točke koje su došle do izražaja tijekom krize, oni su ojačani da bi se ostvario novi okvir ekonomskog upravljanja EU-a kojim se provode pravila kojima se pomaže zemljama europodručja u njihovoj borbi za oporavak i izbjegavanje sličnih problema u budućnosti.